

STORTINGET

Lovvedtak 69

(2020–2021)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 214 L (2020–2021), jf. Prop. 136 L (2019–2020)

I Stortingets møte 18. februar 2021 ble det gjort følgende

vedtak til lov

om endringer i sivilbeskyttelsesloven (innhenting og behandling av opplysninger, gjennomføring av tjeneste, sanksjoner mv.)

I

I lov 25. juni 2010 nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret gjøres følgende endringer:

§ 3 ny bokstav f skal lyde:

Tjeneste: kurs, øvelser og innsatser.

§ 7 skal lyde:

§ 7 Opplysningsplikt og meldeplikt

Etter pålegg fra Sivilforsvarets myndigheter plikter offentlige myndigheter, utdanningsinstitusjoner og arbeidsgivere uten hinder av taushetsplikt å gi Sivilforsvarets myndigheter opplysninger om personer i tjenestepliktig alder som er nødvendige for å vurdere pålegg om tjenesteplikt og videre tjenestegjøring i Sivilforsvaret.

Etter pålegg fra Sivilforsvarets myndigheter plikter personer i tjenestepliktig alder å gi Sivilforsvarets myndigheter opplysninger som er nødvendige for å vurdere pålegg om tjenesteplikt og videre tjenestegjøring i Sivilforsvaret. Opplysningene skal dokumenteres hvis Sivilforsvarets myndigheter krever det.

Sivilforsvarets myndigheter kan kreve skriftlig bekreftelse på at innkallinger, varsel om og pålegg om tjenesteplikt og øvrig informasjon om tjenesteplikt er motatt.

Tjenestepliktige og personer som vurderes til tjeneste i Sivilforsvaret skal melde fra om fast eller midlertidig flyt-

ting i eller utenfor Norge og om utenlandsopphold på over to måneder.

*Departementet kan fastlegge det nærmere innholdet i opplysningsplikten og meldeplikten i forskrift, og kan herunder gi bestemmelser om hvem det kan innhentes opplysninger fra, hvilke opplysninger som kan innhentes, i hvilken form opplysningene skal gis og hvilke skriftlige be-
krefelser som kan kreves.*

Ny § 7 a skal lyde:

§ 7 a Vandelsvurdering

Sivilforsvarets myndigheter skal kreve vandelsvurdering etter politiregisterloven § 45 av personer som vurderes til tjeneste i Sivilforsvaret, med mindre vandelsvurdering er foretatt etter forsvarsloven § 59. Slik vandelsvurdering kan også kreves av tjenestepliktige, dersom det er nødvendig for å vurdere om de er skikket til en bestemt tjeneste i Sivilforsvaret.

Vandelsvurderingen skal inkludere verserende saker, jf. politiregisterloven § 41 nr. 2.

Departementet kan gi forskrift om rett til å kreve vandelsvurdering etter denne bestemmelsen.

§ 8 skal lyde:

§ 8 Rekrutteringsmøte og pålegg om tjenesteplikt i Sivilforsvaret

Sivilforsvarets myndigheter kan pålegge personer mellom 18 og 55 år som oppholder seg i Norge, tjenesteplikt i Sivilforsvaret. Ved avgjørelsen av om en person skal

pålegges tjenesteplikt, skal det særlig tas hensyn til Sivilforsvarets behov, innhentede opplysninger, vurderinger av helsetilstand og prøver og samtaler.

Personer som antas å være egnet til tjeneste, kan innkalles til rekrutteringsmøte. De som blir innkalt, plikter å møte. De som søker om det, kan få utsatt møteplikten når det foreligger vektige velferdsgrunner.

De som blir innkalt til rekrutteringsmøte plikter å gjennomgå legeundersøkelser og andre prøver som er nødvendige for å vurdere om de kan gjøre tjeneste i Sivilforsvaret. Det samme gjelder for de som innkalles til tjeneste, og de som er i tjeneste.

Departementet kan gi forskrift om innkalling til og gjennomføring av rekrutteringsmøte, godtgjøring for å møte, undersøkelser og prøver og vurderingen av helsetilstanden.

Ny § 8 a skal lyde:

§ 8 a Behandling av personopplysninger

Sivilforsvarets myndigheter kan behandle personopplysninger, herunder personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, når dette er nødvendig for å utøve myndighet eller utføre andre oppgaver etter denne loven.

Departementet kan gi forskrift om behandlingen av personopplysninger etter denne loven, herunder om formålet med behandlingen, krav til behandlingen, behandlingsansvar, innhenting av personopplysninger, hvilke personopplysninger som kan behandles, adgangen til viderebehandling, utlevering, registerføring og tilgang til registre.

§ 9 skal lyde:

§ 9 Innkalling til og gjennomføring av tjeneste

Tjenestepliktige innkalles til tjeneste i samsvar med Sivilforsvarets behov. Innkallingen skal inneholde informasjon om oppmøtetidspunkt, tjenestested og tjenestens lengde.

De som blir innkalt plikter å møte på kurs, øvelser og innsatser og å rette seg etter ordrer og instruksjoner for tjenesten. Den tjenestepliktige kan ikke forlate tjenesten uten tillatelse.

Tjenestepliktige kan pålegges å gjøre tjeneste som befal eller instruktør.

Vernepliktige kan ikke kalles inn til eller beholdes i tjeneste i Sivilforsvaret dersom dette hindrer utførelse av militær tjenesteplikt.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføringen av sivilforsvarstjenesten, blant annet om innkalling til kurs, øvelser og innsatser, og om godtgjøring for slik tjeneste. Departementet kan gi forskrift om fritak fra tjeneste, blant annet om midlertidig fritak når samfunnsinteresser eller vektige velferdsgrunner krever det, og om midlertidig fritak for ansatte i virksomheter som ivaretar eller understøtter kritiske samfunnsfunksjoner.

Ny § 9 a skal lyde:

§ 9 a Tjenestetidens lengde

Tjenestepliktige kan bli pålagt inntil 19 måneders ordinær tjeneste i Sivilforsvaret.

Stortinget bestemmer hvor lang tjenestetiden skal være for de ulike tjenestestillingene, herunder tjenestetiden ved utdannelse til befalsstillinger og ved annen spesialopplæring og til ekstraordinære øvelser.

I beredskapssituasjoner kan departementet pålegge tjenestepliktige å gjøre tjeneste så lenge det anses nødvendig. Med beredskapssituasjoner menes uønskede hendelser i freds- og krigstid hvor det kreves større innsats av mannskapene enn det som kan oppnås innenfor den ordinære tjenestetiden.

Ny § 9 b skal lyde:

§ 9 b Forbud mot å bruke berusende eller bedøvende midler og testing av ruspåvirkning

Tjenestepliktige skal ikke bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler under tjenesten. De skal heller ikke møte til tjeneste påvirket av alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler.

Reglene i vegtrafikkloven § 22 andre og tredje ledd får tilsvarende anvendelse for vurderingen av om den tjenestepliktige anses påvirket av alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler etter første ledd.

Politiet kan ta alkotest (foreløpig blåseprøve) og foreløpig test av om en tjenestepliktig er påvirket av annet berusende eller bedøvende middel dersom det er grunn til å tro at bestemmelsene i første ledd er overtrådt eller den tjenestepliktige med eller uten skyld er innblandet i en ulykke eller alvorlig hendelse. Alkotest (foreløpig blåseprøve) kan også tas av utvalgt befal i Sivilforsvaret.

Dersom testresultatet eller andre forhold gir grunn til å tro at bestemmelsene i første ledd er overtrådt, kan politiet foreta særskilt undersøkelse av om det forekommer tegn og symptomer på ruspåvirkning, og fremstille den tjenestepliktige for utåndingsprøve, blodprøve, spyttprøve og klinisk legeundersøkelse for å søke å fastslå påvirkningen. Slik fremstilling skal i alminnelighet finne sted når den tjenestepliktige nekter å medvirke til alkotest eller foreløpig test av om den tjenestepliktige er påvirket av annet berusende eller bedøvende middel. Utåndingsprøve kan tas av politiet. Blodprøve og spyttprøve kan bare tas av lege, sykepleier, helsesekretær eller bioingeniør. Klinisk legeundersøkelse kan foretas når det er mistanke om påvirkning av andre midler enn alkohol eller andre særlige grunner taler for det.

Departementet kan gi forskrift om det nærmere innholdet i forbudet mot bruk av berusende eller bedøvende midler og om unntak fra dette forbudet. Departementet kan i forskrift bestemme at den tjenestepliktige ikke skal bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler i fritiden i forbindelse med kurs, øvelser og innsats både på og utenfor Sivilforsvarets områder.

Ny § 9 c skal lyde:

§ 9 c Engangserstatning ved dødsfall og medisinsk invaliditet

Tjenestepliktige som under tjenesten blir påført skade eller sykdom som medfører minimum 2 prosent medisinsk invaliditet har rett til engangserstatning. Dersom sykdommen ikke har sammenheng med tjenesten, inntrer retten til erstatning likevel først ved minimum 15 prosent medisinsk invaliditet.

Ved dødsfall under tjenesten har de etterlatte krav på engangserstatning.

Departementet kan gi forskrift om når sykdom eller skade skal anses påført under tjenesten og om hvordan erstatningen som nevnt i første og andre ledd skal utmåles og utbetales.

§ 12 fjerde ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om krav til rom og kommunal grunn til bruk for innsats, utdannings- og øvingsformål, og om utgiftsfordeling mellom kommunene. Departementet kan gi forskrift om andre oppgaver til kommunen som er nødvendige for å gjennomføre tiltak etter denne loven.

Nytt kapittel V A skal lyde:

Kapittel V A. Behandling av opplysninger som følge av uønskede hendelser

§ 15 a Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin adgang til å behandle opplysninger

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan innhente, foreta vurderinger, analyser og sammenstillinger av og på annen måte behandle personopplysninger og andre opplysninger, når dette er nødvendig for å forebygge og redusere konsekvensene av uønskede hendelser, herunder for å understøtte kommunenes arbeid med risiko- og sårbarhetsanalyser etter § 14.

Etter pålegg fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap plikter forsikringselskaper og organer som administrerer offentlige forsikringsordninger uten hinder av taushetsplikt å gi Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap personopplysninger og andre opplysninger om skader og skadeoppgjør som følge av uønskede hendelser. Opplysningsplikten gjelder bare opplysninger som er nødvendige for formålet angitt i første ledd.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan tilgjengeliggjøre opplysninger innhentet etter andre ledd for andre offentlige organer uten hinder av lovbestemt taushetsplikt, når dette er nødvendig for formålet angitt i første ledd.

Departementet kan gi forskrift om innhenting, tilgjengeliggjøring og annen behandling av opplysninger etter bestemmelsen her. Det kan blant annet gis forskrift om hvilke personopplysninger og andre opplysninger som

kan kreves fra forsikringselskaper og organer som administrerer offentlige forsikringsordninger, hvilke personopplysninger som kan behandles, formålet med behandlingen, hvordan personopplysninger og andre opplysninger skal utleveres og behandles og hvilke offentlige organer som kan få tilgang til personopplysninger og andre opplysninger.

Overskriften i § 18 skal lyde:

§ 18 Allmenhetens bistand ved evakuering i krig eller når krig truer

Overskriften i § 19 skal lyde:

§ 19 Forskrifter om evakuering i krig eller når krig truer

§ 36 skal lyde:

§ 36 Overtredelsesgebyr

Sivilforsvarets myndigheter eller tilsynsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr til fysiske personer og foretak som

- overtre §§ 6 første ledd, 7 første, andre eller fjerde ledd, 8 andre eller tredje ledd, 9 andre ledd, 9 b første ledd, 16 andre ledd, 20 andre ledd, 21 første ledd, 24 b, 24 c første ledd, 24 d tredje ledd eller 32 første ledd
- overtre forskrift gitt i medhold av §§ 7, 8, 9, 9 b, 16, 20, 21 eller 25 når det i forskriften er fastsatt at overtredelsen kan medføre overtredelsesgebyr
- ikke retter seg etter vedtak gitt i medhold av §§ 7 tredje ledd, 9 tredje ledd, 16 tredje ledd, 20 fjerde eller femte ledd, 25 første eller fjerde ledd, 26 første eller andre ledd eller 31 første ledd.

Fysiske personer kan bare ilegges overtredelsesgebyr for forsettlig eller uaktsomme overtredelser.

Departementet kan gi forskrift om ilegging av overtredelsesgebyr, herunder om hvilke hensyn det kan eller skal legges vekt på ved vurderingen av om overtredelsesgebyr skal ilegges og om utmåling av overtredelsesgebyr. Departementet kan også gi forskrift om betaling av overtredelsesgebyr, herunder om renter og tilleggsgebyr dersom overtredelsesgebyret ikke blir betalt ved forfall.

Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes etter 2 år. Fristen regnes fra tidspunktet da overtredelsen fant sted. Fristen avbrytes ved at departementet gir forhåndsvarsel eller fatter vedtak om overtredelsesgebyr. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om foreldelse i forskrift, herunder fravike bestemmelsene om foreldelsesfrist og fristavbrudd for særlige typer overtredelser.

§ 37 skal lyde:

§ 37 Straff

Med bot straffes den som forsettlig eller uaktsomt

- bryter opplysnings- eller meldeplikten etter § 7
- ikke møter til rekrutteringsmøte etter § 8 andre ledd
- ikke møter til tjeneste eller forlater tjenesten uten tilatelse etter § 9 andre ledd.

Med bot straffes den som forsettlig unndrar seg undersøkelser eller prøver etter § 8 tredje ledd.

Medvirkning straffes ikke etter første og andre ledd.

Med bot eller fengsel inntil 3 måneder straffes den som forsettlig

- a) bryter bistandsplikten etter § 5 første ledd
- b) ikke etterkommer pålegg om å bistå myndighetene ved evakuering etter § 18 første ledd første punktum
- c) ikke bygger, utstyrer eller innreder private tilfluktsrom i samsvar med § 20 andre ledd
- d) ikke ivaretar plikter om tilfluktsromtjeneste i private tilfluktsrom etter § 22 andre ledd
- e) ikke etterkommer pålegg om rekvisisjon etter § 25 første eller fjerde ledd
- f) ikke etterkommer pålegg om forberedende tiltak med sikte på rekvisisjon etter § 26 første og andre ledd.

Med fengsel inntil 2 år straffes den som med hensikt unndrar seg tjenesten i Sivilforsvaret ved å

- a) bryte opplysnings- eller meldeplikten etter § 7
- b) ikke møte til rekrutteringsmøte etter § 8 andre ledd
- c) unndra seg undersøkelser eller prøver etter § 8 tredje ledd

- d) ikke møte til tjeneste eller forlate tjenesten uten tillatelse etter § 9 andre ledd.

I forskrift gitt med hjemmel i §§ 7, 8, 9, 20, 22, 25 og 26 kan det fastsettes at brudd på angitte bestemmelser i forskriften kan straffes.

§ 38 første og andre ledd skal lyde:

Med mindre departementet bestemmer noe annet i forskrift gjelder forvaltningsloven kapittel IV–VI ikke for saker om tjenesteplikten og tjenestens utførelse etter kapittel III. Forvaltningsloven kapittel IV–VI gjelder likevel for pålegg om tjenesteplikt etter § 8 første ledd og pålegg om å tjenestegjøre som befal eller instruktør etter § 9 tredje ledd.

I andre saker enn de som er nevnt i første ledd kan forhåndsvarsel til sakens parter unnlates dersom antallet parter i saken er stort, et stort antall saker behandles under ett, eller forhåndsvarsel kan medføre at saken forsinkes på en uheldig måte. Tilsvarende gjelder dersom forhåndsvarsel av hensyn til partene ikke er påkrevet.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Tone Wilhelmsen Trøen

president